

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 109 din 18 februarie 2010

HOTĂRÂREA
din 26 mai 2009,
definitivă la 26 august 2009,
în Cauza Societatea Comercială Aledani - S.R.L. împotriva României
(Cererea nr. 28.874/04)

În Cauza Societatea Comercială Aledani - S.R.L. împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: Josep Casadevall, președinte, Elisabet Fura-Sandström, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Luis López Guerra, judecători, și din Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 5 mai 2009,

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 28.874/04) introdusă împotriva României și în care o societate comercială persoană juridică română (*reclamanta*) a sesizat Curtea la data de 11 iulie 2004, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La 4 septembrie 2006, președintele secției a treia a decis să comunice Guvernului cererea. Conform art. 29 § 3 din Convenție s-a mai decis ca, în același timp, camera să se pronunțe cu privire la admisibilitatea și fondul cauzei.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamanta, Societatea comercială cu răspundere limitată (S.R.L.) Aledani, este o societate comercială română cu sediul în Ploiești. Ea este reprezentată în fața Curții de directorul său, domnul A. Daniel.

5. Reclamanta a dobândit în cadrul procesului de privatizare o clădire cu destinație tehnică, amplasată pe un teren de 575 m², delimitată printr-un gard de zid, în vecinătatea unui alt teren, care aparține societății comerciale S.

6. Ca urmare a mai multor litigii între reclamantă și societatea S. cu privire la dreptul de proprietate asupra clădirii și terenului menționate mai sus, printr-o sentință rămasă definitivă din 23 noiembrie 1998, Judecătoria Sinaia a constatat dreptul de proprietate al reclamantei asupra clădirii și a gardului de zid. Cu aceeași ocazie, judecătoria a constatat că reclamanta nu era proprietarul terenului pe care era amplasată clădirea, teren care aparținea societății S., în virtutea unui titlu emis de Ministerul Agriculturii și Alimentației în anul 1995.

7. La 14 martie 2000, reclamanta a sesizat Curtea de Apel Ploiești printr-o acțiune împotriva societății S. și a Consiliului Local al Municipiului Sinaia, vizând anularea parțială a titlului de proprietate eliberat lui S. asupra terenului pe care se afla clădirea sa.

8. Printr-o decizie din 27 iunie 2000, Curtea de Apel a admis cererea sa, considerând-o întemeiată. Curtea de Apel a respins în prealabil excepția de inadmisibilitate a acțiunii reclamantei din considerente de tardivitate, excepție invocată de pârâta S.

9. Prin Decizia definitivă din 25 octombrie 2002, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul introdus de S. împotriva hotărârii Curții de Apel, pe care a confirmat-o, arătând că primii judecători au considerat pe bună dreptate că acțiunea reclamantei nu era tardivă. În motivarea deciziei sale, Curtea Supremă de Justiție s-a întemeiat pe Sentința din 23 noiembrie 1998, pentru a constata încă o dată că reclamanta era proprietar doar al clădirii și al gardului zidit.

10. La 1 octombrie 2003, procurorul general al României a formulat un recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești din 27 iunie 2000 și din 25 octombrie 2002, susținând că cererea introductivă de instanță a reclamantei a fost tardivă și că, prin urmare, instanțele care au pronunțat respectivele hotărâri respinseseră în mod eronat excepția de inadmisibilitate ridicată de societatea pârâtă S.

11. Prin Decizia definitivă din 15 martie 2004, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul procurorului general și a respins cererea introductivă de instanță a reclamantei ca fiind tardivă.

12. Prin Decizia definitivă din 17 martie 2005, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins o plângere penală pentru înșelăciune introdusă de S. împotriva lui A.D. și D.M., cei 2 reprezentanți ai reclamantei.

13. Prin Decizia definitivă din 17 octombrie 2005, Curtea de Apel Ploiești a admis o acțiune introdusă de S. și a constatat că reclamanta nu era proprietara terenului în litigiu.

II. Dreptul și practica interne pertinente

14. Articolele relevante din Codul de procedură civilă în vigoare la momentul faptelor prevedeau:

Articolul 330

„Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, poate ataca cu recurs în anulare, la Curtea Supremă de Justiție, hotărârile judecătorești irevocabile pentru următoarele motive:

1. când instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești;
2. când prin hotărârea atacată s-a produs o încălcare esențială a legii, ce a determinat o soluționare greșită a cauzei pe fond, ori această hotărâre este vădit netemeinică (...). ”

Articolul 330¹

„În cazurile prevăzute de art. 330 pct. 1 și 2, recursul în anulare se poate declara în termen de 1 an de la data când hotărârea judecătorească a rămas irevocabilă. ”

15. Art. 330 și 330¹ citate anterior au fost abrogate prin art. I pct. 17 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 195/2004.

ÎN DREPT

I. Asupra pretinsei încălcări a art. 6 § 1 din Convenție

16. Reclamanta se plânge de faptul că anularea Hotărârii definitive a Curții Supreme de Justiție din 25 octombrie 2002 prin Decizia din 15 martie 2004 a Înaltei Curți de Casație și Justiție a încălcat principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 § 1 din Convenția, care prevede:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil (...) a cauzei sale, de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...). ”

A. Asupra admisibilității

17. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod evident nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De asemenea, Curtea a luat act de faptul că acest capăt de cerere nu contravine niciunui alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, se decide a fi declarat admisibil.

B. Asupra fondului

18. Referindu-se la cauzele *Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei* (nr. 48.553/99, CEDO 2002-VII), *Brumărescu împotriva României* ([MC], nr. 28.342/95, CEDO 1999-VII), și *Riabykh împotriva Rusiei* (nr. 52.854/99, CEDO 2003-IX), Guvernul recunoaște că, în

conformitate cu jurisprudența Curții, admiterea unei căi extraordinare de recurs care pune în discuție o hotărâre definitivă printr-o procedură de reanalizare și rejudecare este considerată o încălcare a principiului securității raporturilor juridice.

19. Guvernul constată că acest caz diferă de cauzele *SC Mașinexportimport Industrial Group - SA împotriva României* (nr. 22.687/03, Hotărârea din 1 decembrie 2005) și *Brumărescu*, citată anterior, deoarece în prezenta cauză litigiul era între persoane fizice care au obținut decizii favorabile și unde recursul în anulare a fost inițiat la cererea uneia dintre părțile la procedură, și nu de o autoritate de stat.

20. De asemenea, Guvernul susține că, în acest caz, recursul în anulare a urmărit protecția principiului securității raporturilor juridice, deoarece acesta a fost introdus pentru a remedia omisiunea tribunalelor interne de a lua în considerare tardivitatea acțiunii reclamantei.

21. Reclamanta contestă punctul de vedere al Guvernului.

22. Curtea reamintește că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe, garantat de art. 6 §1 din Convenție, trebuie să fie interpretat în lumina preambulului Convenției, care definește supremația legii ca parte a patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care dispune, printre altele, ca o hotărâre definitivă pronunțată de un tribunal într-o cauză să nu mai fie repusă în discuție (*Brumărescu*, citată anterior, § 61). Conform acestui principiu, niciuna dintre părți nu are dreptul să solicite supervizarea unei hotărâri definitive și executorii numai în scopul unei revizuirii a cauzei și a unei noi decizii cu privire la aceasta. Supervizarea nu ar trebui să devină o cale de atac deghizată, iar simplul fapt că pot exista două puncte de vedere pe aceeași temă nu este un motiv suficient pentru a rejudeca un caz. Nu se poate deroga de la acest principiu decât pentru motive substanțiale și imperative (*Riabykh împotriva Rusiei*, nr. 52.854/99, § 52, CEDO 2003-IX).

23. Curtea observă că anularea hotărârii judecătorești definitive s-a bazat exclusiv pe presupusa necunoaștere a unui aspect de procedură de către instanțele judecătorești ordinare. Or, acest argument nu este suficient pentru a justifica anularea unei decizii definitive, în ciuda faptului că persoanele fizice au fost, de asemenea, părți ale procedurii (a se vedea, printre multe altele, *Raicu împotriva României*, nr. 28.104/03, § 25, 19 octombrie 2006, și *Popea împotriva României*, nr. 6.248/03, § 33-37, 5 octombrie 2006).

24. Argumentele Guvernului nu sunt de natură să determine Curtea să se îndepărteze de la abordarea folosită în alte cazuri similare, situația de fapt fiind în esență aceeași (vezi în special *SC Mașinexportimport Industrial Group - SA, Raicu și Popea*, citate anterior).

25. Aceste elemente sunt suficiente pentru a permite Curții să ajungă la concluzia că anularea de către Curtea Supremă de Justiție a Hotărârii definitive din 25 octombrie 2002 a încălcat principiul securității raporturilor juridice, aducând, de asemenea, atingere dreptului reclamantei la un proces echitabil.

Prin urmare, a existat o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție.

II. Pretinsa încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

26. Reclamanta denunță o încălcare a dreptului său cu privire la bunurile sale, ca urmare a anulării Sentinței definitive din 25 octombrie 2002 de către Curtea Supremă de Justiție. Ea invocă art. 1 din Protocolul nr. 1, care prevede după cum urmează:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor. ”

27. Guvernul a invocat o excepție de inaplicabilitate a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, considerând că reclamanta nu are niciun „bun“ sau „speranță legitimă“ în legătură cu terenul în litigiu.

28. Guvernul consideră că Hotărârea din 25 octombrie 2002 nu îi conferă reclamantei niciun drept, real sau de creanță, asupra terenului în litigiu. Singurul efect al acestei hotărâri este faptul că terenul a revenit în patrimoniul Primăriei Sinaia.

29. Reclamanta obiectează față de acest argument. Ea pretinde că procedura administrativă necesară pentru a obține un titlu de proprietate asupra terenului a devenit imposibilă ca urmare a atribuirii ilegale a terenului către S., deoarece anularea titlului societății din urmă era o etapă prealabilă oricărui alt demers. 30. Curtea observă că dreptul de proprietate al reclamantei asupra terenului în litigiu nu este dovedit prin niciun titlu și nu a fost stabilit prin hotărâri de către instanțele care au soluționat această problemă. Din acest motiv și estimând că nu se poate specula cu privire la rezultatul unui eventual demers administrativ sau de altă natură pe care reclamanta l-ar fi putut întreprinde în vederea obținerii unui titlu de proprietate, Curtea consideră că aceasta nu are un „bun“, în sensul Convenției, cu privire la terenul în litigiu.

31. Prin urmare, capătul de cerere examinat este considerat incompatibil *ratione materiae* cu dispozițiile Convenției, în sensul art. 35 § 3, și trebuie să fie respins în conformitate cu art. 35 § 4.

III. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

32. În conformitate cu art. 41 din Convenție:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă. ”

A. Prejudiciu

33. Cu titlu de prejudiciu material, reclamanta solicită 41.062 EUR, suma reprezentând valoarea actualizată a terenului, profitul aferent pierdut, precum și rambursarea unor taxe notariale. Ea solicită, de asemenea, 50.000 EUR pentru prejudiciul moral suferit ca urmare a unei proceduri penale inițiate împotriva lui A.D. și D.M.

34. În ceea ce privește cererea privind daunele materiale, Guvernul își reiterează susținerile cu titlu de excepție de inadmisibilitate *ratione materiae*.

35. Cu privire la cererea de daune morale, Guvernul susține că pretențiile cu acest titlu au fost formulate în numele a două persoane fizice și că reclamanta nu a solicitat nimic în nume propriu, prin urmare această parte a cererii de pretenții trebuie să fie respinsă.

36. Curtea constată că, în acest caz, singurul temei de reținut în acordarea unei satisfacții echitabile constă în faptul că o hotărâre definitivă favorabilă reclamantei a fost revizuită ca urmare a admiterii unei căi extraordinare de atac, cu încălcarea art. 6 § 1 din Convenție.

37. În ceea ce privește pretensele daune materiale, Curtea face trimitere la constatarea lipsei bunului litigios din patrimoniul reclamantei și la excepția *ratione materiae*, întemeiată, invocată de către Guvern (§ 30 și 31 de mai sus). Prin urmare, nu este cazul a acorda reclamantei o compensație financiară.

38. Referitor la daunele morale, Curtea consideră că reclamanta a suferit într-adevăr o frustrare, având în vedere recursul în anulare mai sus menționat.

39. Având în vedere toate elementele aflate în posesia sa și hotărând în echitate, în conformitate cu art. 41 din Convenție, Curtea acordă reclamantei suma de 2.000 EUR pentru daunele morale.

B. Cheltuieli de judecată

40. Reclamanta solicită 2.123,94 EUR pentru costurile și cheltuielile suportate în fața instanțelor judecătorești naționale, reprezentând cheltuieli de judecată și onorariile de avocat. Reclamanta prezintă documente doveditoare.

41. Guvernul nu se opune acordării către reclamantă a unei sume reprezentând cheltuieli și costuri aferente procedurilor judiciare naționale și în fața Curții, care sunt dovedite în mod suficient. Trebuie precizat că o mare parte din costurile și cheltuielile pretinse nu sunt legate de procedura în baza căreia reclamanta a făcut plângere.

42. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor și costurilor sale decât în măsura în care se constată realitatea lor, necesitatea lor și nivelul rezonabil al cuantumului acestora. În cazul de față, ținând cont de elementele aflate în posesia sa și de criteriile de mai sus, Curtea consideră rezonabilă suma de 500 EUR, pe care o acordă reclamantei pentru toate cheltuielile.

C. Dobânzi moratorii

43. Curtea consideră că este oportun să fixeze rata dobânzilor moratorii pe baza dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, la care se adaugă 3 puncte procentuale.

DIN ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 6 § 1 din Convenție și inadmisibilă în rest;

2. hotărăște că a existat o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție ca urmare a încălcării principiului securității raporturilor juridice;

3. hotărăște:

a)ca statul pârât să îi plătească reclamantei, în termen de 3 luni de la data la care această hotărâre va deveni definitivă în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 2.000 EUR (două mii euro) cu titlu de daune morale, și 500 EUR (cinci sute euro), pentru cheltuielile de judecată;

b)ca sumele în cauză să fie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății, la care se vor adăuga sumele posibil datorate cu titlu de impozit;

c)ca începând cu expirarea acestui termen și până la plată această sumă să se majoreze cu o dobânda simplă la o rată egală cu cea a facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, aplicabilă pe perioada în cauză, majorată cu 3 puncte procentuale;

4. respinge cererea de satisfacție echitabilă în rest.

Întocmită în limba franceză și comunicată ulterior în scris, la data de 26 mai 2009, în conformitate cu art. 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,

președinte

Santiago Quesada,

grefier